

oplevet undervejs hos regeringen, i det danske Folketing.

Der var i de første måneder af 1993 hos danske myndigheder, hos danske politikere stor uro og stor forskrækkelse over dybden i krisen på Færøerne. Det var jo ikke denne regering, der opsøgte en Færøbanksag, da den trådte til. Vi havde ikke nogen plan for sådan en – kriserne kom væltende ind på vores bord, samtidig med at vi prøvede at håndtere en enorm mængde andre udfordringer. Og den kendsgerning medvirkede på dansk side til, at Færøgruppen kom til at spille en meget central rolle. Det var her, man havde viden og kunne sikre kontinuitet i håndteringen af krisen hen over regeringsskiftet.

Det siger jeg ikke som et forsøg på at løbe fra det politiske ansvar, men som en oplysning om, hvordan vi faktisk oplevede det.

Så kom den 8. februar og Den Danske Banks melding om situationen og komplicerede det hele yderligere. Vi havde ikke nogen magtmidler til at fastholde Den Danske Bank i deres moderselskabsengagement på Færøerne. Derfor bad regeringen Færøgruppen om et løsningsforslag. Regeringen godkendte det fremlagte oplæg om aktiebyttet i den overbevisning, at det var gennemtænkt og gennearbejdet og i situationen reelt den eneste løsning. Derfor lagde regeringen pres på for en hurtig godkendelse også fra færøsk side. Og her vil jeg godt sige, at både den danske regering og det færøske landsstyre var helt klar over, at når Den Danske Bank trådte ud som hovedaktionær i Færøbanken, skabte det en større risiko for Færøerne.

Det er vigtigt at fastholde, at kernen i historien om aktiebyttet ikke er den uundgåelige usikkerhed om fremtiden, men præcis den situation, som Færøbanken var i i sidste halvdel af marts 1993. Og det er præcis på det her punkt, at den færøske lagmand, Marita Petersen, ifølge undersøgelseskommissionens beretning gjorde alt for at få klar besked fra Den Danske Bank og fik oplysninger, der ikke var dækkende for situationen. Det er der al mulig grund til at beklage.

Men alt, hvad vi foretog os, havde, som statsministeren allerede har sagt det, til formål at holde det færøske banksystem i live, undgå at bidrage til uro og yderligere selvforstærkende krisestemning. Men vi kunne alligevel ikke forhindre, at hele det færøske samfund kom ind i en ondartet spiral, hvor situationen uge for uge, måned for måned blev endnu mere dystre.

Derfor ender denne her del af historien med yderligere massive hensættelser ved Finanstilsynets besøg i september 1993. Og jeg forstår til fulde den færøske fortvivlelse over, hvor store lån der i sidste ende måtte optages for at holde bankerne flydende. Jeg skal i øvrigt henlede opmærksomheden på, at regnskabet sådan set ikke er gjort op endnu. Nu er udviklingen jo heldigvis vendt på Færøerne, og nogle af de penge, der blev hensat, er alligevel ikke tabt.

Men tilbage står det kritisable aktiebytte. Vi troede, det var i orden. Vi havde ikke ret. Marita Petersen, den færøske lagmand, bad allerede i september 1993 om en undersøgelse. Hun viste sig at have ret i mistanken om, at noget var galt. Og i det klare lys, som undersøgelseskommissionen kaster over forløbet, må jeg beklage, at jeg på regeringens vegne afviste ønsket om en undersøgelse dengang. Jeg kan kun sige, at de oplysninger, vi fik i september, ikke gav os noget andet billede end det, vi havde i marts. Nu har vi så undersøgelsen. Så meget om hovedsagen.

Så er jeg nødt til at gøre en afsluttende bemærkning, fordi en telefonopringning fra mig til Finanstilsynets direktør den 22. april 1993 har fået nogle borgerlige oppositionspolitikere til at anklage mig for magtfordrejning og magtmisbrug i forhold til Finanstilsynet.

Jeg vil godt sige, at der ikke er skygge af dokumentation for en sådan påstand i beretningen. Jeg må på det skarpeste tilbagevise den. Og når Venstres formand tillader sig at drage sammenligninger til Tamilsagen, så håber jeg, at det taler for sig selv og stempler Venstres formand. Men jeg ved jo godt, hvad der er meningen med det: Usandhed og mistænkeliggørelse skal sættes i omløb og holdes i live. Der skal tegnes et billede af finansministeren som en brutal og løgnagtig person, og hvis det lykkes, kan det flytte stemmer. Det kaldes vist karaktermord i fagsproget.

Men tilbage til kendsgerningerne med direktør Mølgaard og telefonsamtalen:

Punkt 1. Samtalen havde ikke nogen som helst forbindelse med undersøgelsens hovedspørgsmål om aktiebyttet.

Punkt 2. Direktør Mølgaard har skrevet et meget omhyggeligt internt referat af samtalen, som er optrykt i kommissionsberetningen, side 1007. Den viser, at samtalen handlede om tilsynets muligheder for legalt at dispensere for likviditetskrav, og at jeg desuden orienterede om min samtale med Nationalbanken om en